

7 урок
22.09.2022

**Народні перекази: «Про запорожців», «Як
Сірко переміг татар»**

«Про запорожців»

АВТОР

ЖАНР:

ТЕМА

ОСНОВНА ДУМКА

«Про запорожців»

АВТОР

ЖАНР:

ТЕМА:

розповідь про славних
запорожців,
яких народ наділяв
надприродними силами.

ОСНОВНА ДУМКА:

уславнення
оборонців українського
народу, які своєю відвагою
заслужили шану
в українського народу.

Доведіть або спростуйте.

сильні, дужі, загартовані;

кмітливі, дужі, вправні;

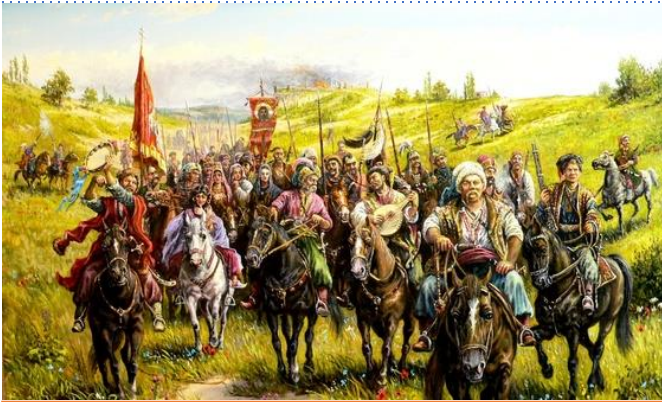
мали неабиякий вплив на
людей;

далекоглядні, передбачливі

відважні, сміливі;

шанують традиції;

не бояться труднощів,
терплячі.

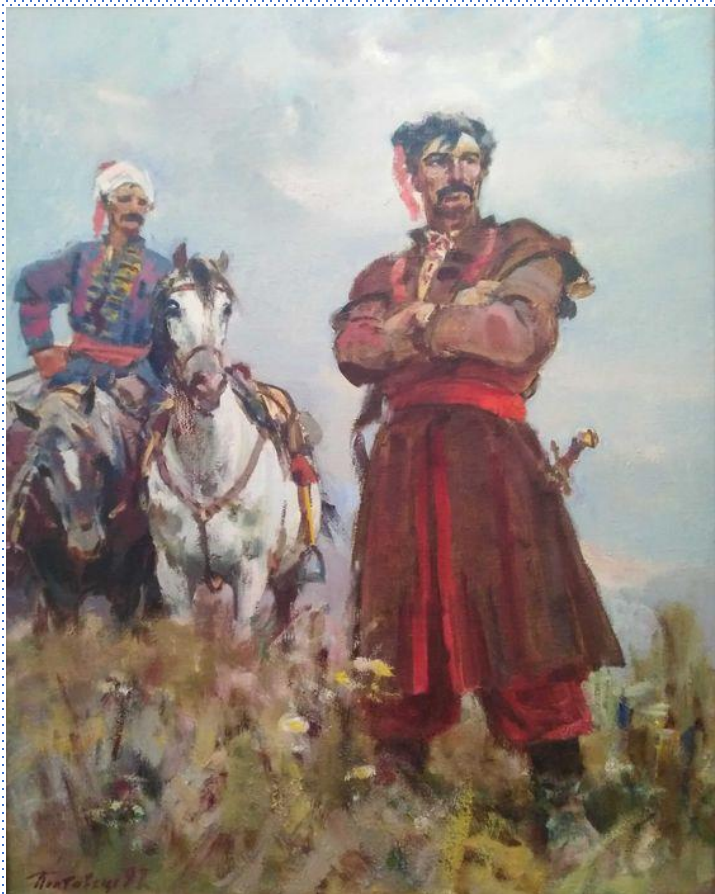
Запорожці...

Казкове та фантастичне в переказі

- «У нього, у того запорожця, сім пудів голова!» (114,8 кг);
- «А вуса в нього такі, що як візьме, було, він їх у руки та як розправить одного туди, а другого сюди, то і в двері не влізе, хоч би ті двері були такі, що через них і трійка коней із повозкою проскочила»;
- «...на дванадцяти мовах уміли балакати; вони з води могли сухими виходити; вони вміли, коли треба, і сон на людей насилати, і туман, на кого треба, пускати, і в річки переливатися»;
- «...мали в себе такі верцадла, що, дивлячись у них, за тисячу верстов бачили, що воно у світі й робиться»;

Казкове та фантастичне в переказі

- «Стануть на горі, а навпроти них дванадцять полків ворожі отамани виведуть. Так полки самі себе переб'ють, а запорожцям байдуже, стоять і сміються».

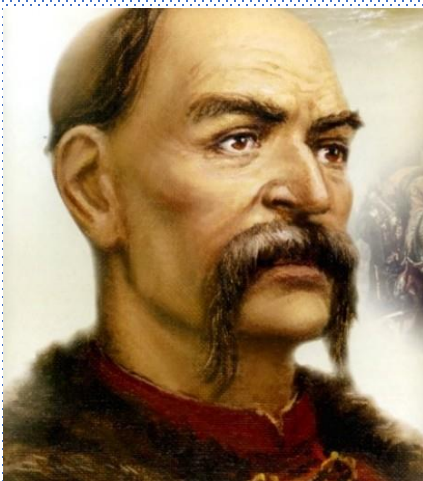
Поміркуйте, чому народ перебільшував можливості своїх героїв?

ІВАН СІРКО

Український полководець,
подільський шляхтич, козацький
ватажок, кальницький
полковник, легендарний
кошовий отаман Запорозької
Січі й усього Війська
Запорозького Низового.
Здобув перемогу в 65 боях.
Герой багатьох українських
пісень і казок. Сірко —
історична особа, син козака з
Мерефи Харківської
області.

ЛЕГЕНДИ ПРО СІРКА

ІВАН СІРКО

ЛЕГЕНДА 1. Іван нібито народився з зубами і, коли його несли біля столу, схопив та з'їв пиріжок. У народі прокотилася чутка: такий гризтиме ворогів, як пес Сірко. Прізвисько закріпилося за хлопчиком.

ЛЕГЕНДА 2. Сірко перемагав не тільки людей, а й чортів. Річка Чортомлин нібито тому так зветься, що в ній Сірко убив чорта, який хлюпався у воді.

Створіть гроно «Образ Івана Сірка»: доберіть і запишіть якомога більше слів, що характеризують цього героя.

ІВАН СІРКО

мужній

справедливий

хитрий

рішучий

винахідливий

?

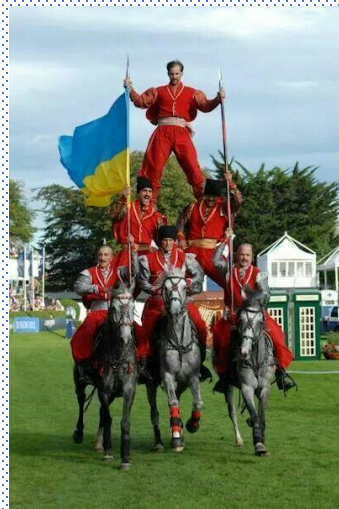
Що ви б сказали Сірку, його війську, зустрівшись із ними?

ПРОКОМЕНТУЙТЕ ЗАПОВІДІ КОЗАКІВ

1. Честь і добре ім'я для козака дорожчі за життя.
2. По тобі судять про все козацтво і народ твій.
3. Козаки всі рівні у правах. Пам'ятай: «Немає ні князя, ні раба, але всі раби божії!»
4. Будь працьовитий, не ледарюй.
5. Служи вірно своєму народу, а не керманичам.
6. Дотримуй слова. Слово козака багато важить.
7. Поважай старших, шануй старість.
8. Тримайся віри предків, живи за звичаями свого народу.
9. Загинь, а товариша виручай.
10. Бережи свою сім'ю. Будь їй прикладом.

Чи доводилося вам у житті проходити через випробування? Що ви відчували?

СИНТЕЗУВАННЯ

- Яке на дотик слово **ЗАПОРОЖЕЦЬ**?
- Чим пахне слово **ІСТОРІЯ**?
- Який смак слова **БОРОТЬБА**?
- Яка форма слова **КМІТЛИВІСТЬ**?
- Яку музику ви чуєте, коли вимовляєте слово **ПАТРІОТИЗМ**?